

Laiuse Tuletõrjujate Seltsimaja pühitsemine

Laupäeval, 30. Nowembril 1913. aastal.

50 aastajubel oli 22 detsembril 1963

I.

Pühitsemine Gr. õigeusu kombe järele.

Preester A. Paulus.

Koorilaul: „Walmis on mu süda, Jumal!“ . Taaweti laul 108.

Kõne.

Koorilaul: „Issand, ise õnnista!“

Majaõnnistamise palwed.

Koorilaul: „Kiitke Jehowat!“ Taaweti laul 117.

Lõpu palwed.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

6 576 914 60

Pühitsemine Ew. luteriusu kombe järele.

Õpetaja J. Kõpp.

Omal wiisil. P. 217.

Kiida nüüd Issandat minu süda!
Ma kiidan teda surmani:
Kunni mul elu on, tahan teda
Ma kõrgeks kiita alati!
Kes ihu loon'd ja hinge ka,
Kiidetud olgu lõpmata!
Halleluja, halleluja!

Taewas ja maa ja mis ial loodud,
Tuleb ta jumalikust käest,
Ja mis t'ast ilmas on ette toodud,
Saab alal hoitud tema wäest,
Mis ial tarwis, tema seab,
Ja kõike ilma üles peab.
Halleluja. halleluja.

Kiitke, oh rahwad, ta kõrget nime
Ja laulge tänu temale!
Sest tema tegu on selge ime,
Ta auu ei lõpe iale.
Jumala lapsed ühest suust
Laulgem Kolmainu auustust!
Halleluja, halleluja.

Pühitsemise kõne.

Koorilaul: „Palwe“ E H. Mehul

Pühitsemine.

Wiisil: P. 138.

Sa õige koja ehitaja,
Oh Issand, oled üksine,
Sa paned talle kindla raja
Ja kinnitad ta aluse:
Kui sa ei ole meiega,
Kõik meie töö on asjata.

Sa, Issand, üksi linna hoiad,
Et tal ei juhtu õnnetust,
Sa kaitsed ise tema kojad,
Et pole karta ahastust:
Kui sa ei walwa wahiga,
Kõik tema hool on asjata.

Sell' koyal' siis ja meile kõigil
Sa anna, Issand, õnnistust,
Et kõik siin käiksid sinu järel,
Sa kingi usku armastust:
Sa wõta kõiki ühenda
Siin puhta wenna-armuga!

Seltsimaja ehitamise aruanne.

Seltsimaja vajadust tunti Laiusel juba ammu. Mustad küünid ja wallamaja kitsad ruumid tõiwad iga pidu ehk koosoleku ajal selle vajaduse iseäranis terawalt nähtawale. Esialgul sõnadest kaugemale ei jõutud. Alles 1908 aastal, Tuletõrjajate Seltsi lipu õnnistamise päewal, pandi seltsimaja alus- wõi hambarahaks 27 rubla 51 kop. koosolijate poolt wabatahtliselt kokku. Ühtlasi hakati sest ajast saadik rohkem teesid ja abinõusid otsima, et kawatsusi teoks teha. Nii oli 15. weebr. 1909 aastal seltsi kirjatõimetaja J. Lassmanni korteris Tul. S. eestseisuse koosolek, kus ühes teiste Laiuse seltside tegelastega seltsimaja küsimust iga-külgsest harutati. Tema vajadust põhjendati üleüldise edu ja hariduse otstarbega. Seltsi peakoosolekul 10. mail 1909 a. waadati ja harutati need küsimused weel kord läbi ja otsustati: seltsimaja ehitus on tarwilik, sündsam koht selleks on Sootaga küla kiriku poolne ots, soowitaw on kõige siinsete Laiuse seltsidega üheskoos ehitada, ehitamist aga siis algada, kui tarwilik kapital koos on. Ligi-kaudu kaks aastat koguti jõudu. 1910 aasta lõpul ja 1911 a. algul ilmus elawam tegewus. Waliti majaehituse toimekond kohustustega: majale sünnis plats, ja plaan muretseda, teiste seltsidega ühinemiseks sündsad tingimised ja wõimalused leida, kroonu metsast palkisid alandatud hindadega osta j. n. e. Soowitati kolme wakamaalist platsi kõstri põllu nurgast, mida aga kiriku konwent ei lubanud. Kiriku-poolt küla otsast seda puhku teist platsi saadawal ei olnud. Paluti Laiuse wallamaast wakamaalist majaalust. Wolikogu oli palwega nõus, lubas weel ka majaehitamise toetamiseks 1000 rubla kinkida ja 1000 rubla 2°/_o wiieks aastaks laenata. Wiimasid otsusid kinnitas Talurahwa asjade Komissar ainult kubermangu walitsuse nõudel. Kroonu metsast saadi ainult 1¹/₂ dessat. suurune metsatükk takseeritud hinnaga osta. Plaani asjus küsiti paljude ehituse meistrite ja seltside käest nõu ja juhatus ja neid juhatusi ja näpunäiteid silmas pidades telliti ehituse insineri F. Kangro käest 1911 a. sügisel ajakohane seltsimaja plaan, mille järele maja 12.800 rubla maksuma oleks läinud. Ühinemine teiste seltsidega selle tingimisega, et seltsimaja walla platsi peale ehitada, ei edenenu. Ei peetud platsi kõlbuliseks. Tuletõrjajate seltsi enese liikmete seas tõusis ka tugew wool, kes tungiwalt peakoosolekute otsuste põhjal seltsimaja platsi kiriku poole küla otsa nõudis. Laenu ja Hoiu Ühisus soowitsi oma maja juurest üheskoos Separõnu maast platsi omandada. Mitme peakoosoleku kooskäimise järele, millest mõnest kuni 172 liiget osa wõtsid, otsustati lõpuks Luige talu maast 1¹/₂ wakamaa suurune plats osta, seda talu küllest ära lahutada, seltsi nime peale kinnitada ja 1913 aasta kewadel seltsimaja ehitamisega alata. Ehitamise eelarwesse määrati 1913 aastaks 11.500 rubla, kuna umbes 500 rubla ennemalt materjali ostmiseks ära oli kulutatud. Ehitamist toetasid peale eelpool tähendatud Laiuse wallasummade Laiuse wastastikku tulekinnituse selts 456 rubla 30 kop. kingitusega, L. Põllumeeste selts 1000 rubla ja Laiuse Karskuse Selts „Püüe“ 1200 rublase ilma ^o/_o 10 aastase laenudega. 17. märtsil 1913 a. kaubeldi maja ehitus arhitekt G. Hellati büros walmistatud insiner V. Pihlaka plaani järele ehituse meistri A. Johansonile 4200 rublalise tööraha eest wälja, kuna materjal seltsi osta ja juurde wedada jäi. Materjali on kinkinud mitme Laiuse walla peremehe poolt — iseäranis just Alawere külast — 39 palki; sawi ja takud anti ja toodi kohale hinnata, talgustena toodi Jõgewa ja Wisusi kroonu metsadest ehituse paigale mitu sada palki. Paljud isikud on seltsimaja ehitust wäheha rahaliste kingitustega toetanud.

Maja on suur tee poolt küljest: 83×42 jalga, saali poolne külg 93×36 j.; wahe 42×43 j.; ühtekokku alus pinda 8640 □ jalga ehk 176 □ süllda. Kohati on maja kahe kordne. Saali suurus 59×35 jalga, näitelawa 32¹/₂×35 j., wäike saal 52×21¹/₂ j., einelaua tuba 36×21 j. Näitelawa dekoratsiooni maalib P. Paris partust. Walgustus „Knait“ sistemi gasolini lampidega.

II.

Pühitsemine Ew. luteriusu kombe järele.

Õpetaja J. Kõpp.

Omal wiisil. P. 217.

Kiida nüüd Issandat minu süda!
Ma kiidan teda surmani:
Kunni mul elu on, tahan teda
Ma kõrgeks kiita alati!
Kes ihu loon'd ja hinge ka,
Kiidetud olgu lõpmata!
Halleluja, halleluja!

Taewas ja maa ja mis ial loodud,
Tuleb ta jumalikust käest,
Ja mis t'ast ilmas on ette toodud,
Saab alal hoitud tema wäest,
Mis ial tarwis, tema seab,
Ja kõike ilma üles peab.
Halleluja, halleluja.

Kiitke, oh rahwad, ta kõrget nime
Ja laulge tänu temale!
Sest tema tegu on selge ime,
Ta auu ei lõpe iale.
Jumala lapsed, ühest suust
Laulgem Kolmainu auustust!
Halleluja, halleluja.

Pühitsemise kõne.

Koorilaul: „Palwe“ E. H. Mehul

Pühitsemine.

Wiisil: P. 138.

Sa õige koja ehitaja,
Oh Issand, oled üksine,
Sa paned talle kindla raja
Ja kinnitad ta aluse:
Kui sa ei ole meiega,
Kõik meie töö on asjata.

Sa, Issand, üksi linna hoiad,
Et tal ei juhtu õnnetust,
Sa kaitsed ise tema kojad,
Et pole karta ahastust:
Kui sa ei walwa wahiga,
Kõik tema hool on asjata.

Sell' koyal' siis ja meile kõigil
Sa anna, Issand, õnnistust,
Et kõik siin käiksid sinu järel,
Sa kingi usku armastust:
Sa wõta kõiki ühenda
Siin puhta wenna-armuga!

III.

Seltsimaja ehitamise aruanne.

Seltsimaja vajadust tunti Laiusel juba ammu. Mustad küünid ja wallamaja kitsad ruumid tõiwad iga pidu ehk koosoleku ajal selle vajaduse iseäranis terawalt nähtawale. Esialgul sõnadest kaugemale ei jõutud. Alles 1908 aastal, Tuletõrjajate Seltsi lipu õnnistamise päewal, pandi seltsimaja alus- wõi hambarahaks 27 rubla 51 kop. koosolijate poolt wabatahtliselt kokku. Ühtlasi hakati sest ajast saadik rohkem teesid ja abinõusid otsima, et kawatsusi teoks teha. Nii oli 15. weebr. 1909 aastal seltsi kirjatõimetaja J. Lassmanni korteris Tul. S. eestseisuse koosolek, kus ühes teiste Laiuse seltside tegelastega seltsimaja küsimust iga- külgselt harutati. Tema vajadust põhjendati üleüldise edu ja hariduse otstarbega. Seltsi peakoosolekul 10. mail 1909 a. waadati ja harutati need küsimused weel kord läbi ja otsustati: seltsimaja ehitus on tarwilik, sündsam koht selleks on Sootaga küla kiriku poolne ots, soowitaw on kõige siinsete Laiuse seltsidega üheskoos ehitada, ehitamist aga siis algada, kui tarwilik kapital koos on. Ligi- kaudu kaks aastat koguti jõudu. 1910 aasta lõpul ja 1911 a. algul ilmus elawam tegewus. Waliti majaehituse toimekond kohustustega: majale sünnis plats, ja plaan muretseda, teiste seltsidega ühinemiseks sündsad tingimised ja wõimalused leida, kroonu metsast palkisid alandatud hindadega osta j. n. e. Soowitati kolme wakamaalist platsi kõstri põllu nurgast, mida aga kiriku konwent ei lubanud. Kiriku- poolt küla otsast seda puhku teist platsi saadawal ei olnud. Paluti Laiuse walla- maast wakamaalist majaanust. Wolikogu oli palwega nõus, lubas weel ka maja- ehitamise toetamiseks 1000 rubla kinkida ja 1000 rubla 2% wiieks aastaks laenata. Wiimasid otsusid kinnitas Talurahwa asjade Komissar ainult kubermangu walitsuse nõudel. Kroonu metsast saadi ainult 1½ dessat. suurune metsatükk takseeritud hinnaga osta. Plaani asjus küsiti paljude ehituse meistrite ja seltside käest nõu ja juhatus ja neid juhatusi ja näpunäiteid silmas pidades telliti ehituse insineri F. Kangro käest 1911 a. sügisel ajakohane seltsimaja plaan, mille järele maja 12.800 rubla maksma oleks läinud. Ühinemine teiste seltsidega selle tingimisega, et seltsimaja walla platsi peale ehitada, ei edenenu. Ei peetud platsi kõlbuliseks. Tuletõrjajate seltsi enese liikmete seas tõusis ka tugew wool, kes tungiwalt pea- koosolekute otsuste põhjal seltsimaja platsi kiriku poole küla otsa nõudis. Laenu ja Hoiu Ühisus soowitas oma maja juurest üheskoos Sepatõnu maast platsi oman- dada. Mitme peakoosoleku kooskäimise järele, millest mõnest kuni 172 liiget osa wõtsid, otsustati lõpuks Luige talu maast 1½ wakamaa suurune plats osta, seda talu küllest ära lahutada, seltsi nime peale kinnitada ja 1913 aasta kewadel seltsi- maja ehitamisega alata. Ehitamise eelarwesse määrati 1913 aastaks 11.500 rubla, kuna umbes 500 rubla ennemalt materjali ostmiseks ära oli kulutatud. Ehitamist toetasid peale eelpool tähendatud Laiuse wallasummade Laiuse wastastikku tule- kinnituse selts 456 rubla 30 kop. kingitusega, L. Põllumeeste selts 1000 rubla ja Laiuse Karskuse Selts „Püüe“ 1200 rublase ilma 0% 10 aastase laenudega. 17. märtsil 1913 a. kaubeldi maja ehitus arhitekt G. Hellati büros walmistatud insiner V. Pihlaka plaani järele ehituse meistrile A. Johansonile 4200 rublalise tööraha eest wälja, kuna materjal seltsi osta ja juurde wedada jäi. Materjali on kinkinud mitme Laiuse walla peremehe poolt — iseäranis just Alawere küllast — 39 palki; sawi ja takud anti ja toodi kohale hinnata, talgustena toodi Jõgewa ja Wisusi kroonu metsadest ehituse paigale mitu sada palki. Paljud isikud on seltsi- maja ehitust wähema rahaliste kingitustega toetanud.

Maja on suur tee poolt küljest: 83×42 jalga, saali poolne kül 93×36 j.; wahe 42×43 j.; ühtekokku alus pinda 8640 □ jalga ehk 176 □ süllda. Kohati on maja kahe kordne. Saali suurus 59×35 jalga, näitelawa 32½×35 j., wäike saal 52×21½ j., einelaua tuba 36×21 j. Näitelawa dekoratsiooni maalib P. Paris partust. Walgustus „Knait“ sistemi gasolini lampidega.

IV.

Maja ehitamise kulu arwe.

Plaan	50 r. — k.	Ülekanne	6340 „ 37 „
Insineri sõidud	50 „ — „	Akandele ja ustele inged,	
Raud kiwid	500 „ 35 „	konksud ja n. e.	46 „ 70 „
Lubi	189 „ — „	Needid ja tinutamise	
Liiw	78 „ 80 „	tarwitused	2 „ 56 „
Tsement	79 „ 35 „	Wärwilist klaasi ustele .	29 „ 66 „
Tsement kiwid	90 „ 97 „	Pilliroogu	9 „ 20 „
Tellis kiwid	464 „ 75 „	Rauda	120 „ — „
Schamot kiwid	90 „ 97 „	Meistrile maja ehitamise	
Palgid	2200 „ — „	töörhaks	4200 „ — „
Sammal	83 „ 86 „	Plats	1270 „ 10 „
Lauad	1442 „ 21 „	Kaew	75 „ — „
Katuse papp	398 „ 60 „	Sindlid	33 „ — „
Latid	53 „ 30 „	Hoowi ja kuuri tööraha	
Ahju potid	27 „ 84 „	meistrile	65 „ — „
Walge katuse plekk	106 „ 25 „	Mitmesugused juurde-	
Raud plekk	103 „ 42 „	ehitused ja muud kulud	110 „ — „
Akna klaasi	225 „ 10 „	Toolid, lambid, näitelawa	
Ahjude ukсед, pliidad,		sissesead, akna eesriided,	
praeahjud ja n. e.	61 „ 85 „	lauad, riidenagid j. n. e.	1500 „ — „
Lukud ja käeraud	43 „ 75 „		
		Kokku	13.801 r. 59 k.

